

Asia: VN/5386/2020

Lausuntopyyntö ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet

Ovatko strategiset tavoitteet kokonaisuutena realistisia ja ovatko ne vaikuttavia?

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeen laatima luonnos tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisista tavoitteista julkiselle hallinnolle toimeenpantavaksi on erittäin keskeinen ja kannatettava ohjausväline. Strategisia tavoitteita tarvitaan ohjaamaan eri toimijoiden toteuttamia tiedon hyödyntämisen ja avaamisen toimenpiteitä kohti kansallisia, yhteisesti sovittuja päämääriä, kuten tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeen tavoitteissa todetaan. Hankkeen eri työpaketteja on viety eteenpäin eri sidosryhmien yhteistyöllä ja eri toimijoita laajasti osallistaen työpajoissa ja kommentointikiirroksilla, mikä on erittäin hyvä asia. Tämä hankkeen avoin ja osallistava toimintatapa edesauttaa sitä, että eri toimijoiden näkökulmat sekä erilaiset tarpeet ja toiveet saadaan näin kattavasti koottua.

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeen yleistavoitteissa todetaan, että: ”Ehdotus tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi saatetaan julkiselle hallinnolle toimeenpantavaksi.” Haasteena tulee olemaan varmastikin se, mitä käytännön toimenpiteitä eri organisaatiot strategisten tavoitteiden perusteella tunnistavat ja niitä alkavat toteuttaa. Haasteena on myös sovittaa yhteen tietoa tuottavien ja jakavien organisaatioiden sekä tietoa tarvitsevien ja hyödyntävien organisaatioiden ja käyttäjien toiveet ja mahdollisuudet. Yhteiskunnan kokonaisyhdyn näkökulmasta tarpeellisten tietojen tuottamisen vastuita ja kustannuksia tulee voida ohjata siten, että tietoja avaaville organisaatioille saadaan allokoitua tarpeelliset resurssit. Muuten tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisten tavoitteiden keskeinen ohjautavoite ei toteudu.

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisten tavoitteiden toteuttaminen edellyttää, että tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeen eri työpaketit ja niiden tuotokset muodostavat yhdenmukaisen ja yhteiseen tavoitteeseen ohjaavan kokonaisuuden. Esimerkiksi työpaketin kolme

(TP 3 Tiedon laatu; erityisesti tiedon laatukriteerit) sekä työpaketin neljä (TP 4 Tiedon semanttinen ja tekninen yhteentoimivuus; erityisesti API-linjaukset) lopputulosten tulee sisältää konkreettisia työvälineitä ja ohjeita, joilla varmistetaan strategisten tavoitteiden konkreettinen toteutuminen strategisten tavoitteiden osoittamalla tavalla. Toisaalta esimerkiksi API-linjausten toteuttaminen eri organisaatioissa yhdensuuntaisella tavalla ja erityisesti yhteiskunnan kokonaisuhyödyn näkökulmasta parhaalla tavalla edellyttää, että tiedon hyödyntämisen strategiset tavoitteet -linjaus toimii sekä organisaatioiden toimintaa ohjaavana, vastuukysymyksissä tarvittaessa velvoittavana että resurssien allokoimiseen tarvittavaan paikkaan varmistavana välineenä.

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet ohjausväline ei siis voi toimia yksin tarkoitettulla tavalla, vaan se vaatii sekä tiedon tuottajien että tiedon käyttäjien tueksi ja keskeisiksi työvälineiksi käyttöön myös tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeen kaikkien osatulojen ja työvälineiden muodostaman yhdensuuntaisen kokonaisuuden. Tiedon tuottajien tulee tietää mistä he ovat vastuussa, ja samaan aikaan tiedon käyttäjien tulee tietää mitä tietoja ja palveluita he voivat odottaa saavansa käyttöönsä keneltäkin. Tässä tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet ohjausväline on keskeisessä määrittävässä roolissa. Strategialinjaus ei tässä tehtävässä myöskään yksinään riitä, vaan jatkuvan toiminnan ja erilaisten käytännön ristiriitatilanteiden ratkaisemiseen tulee olla pysyvä taho, jolla on mandaatti tulkita ja soveltaa tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet ohjausvälineen tavoitteiden toteutumista konkreettisissa tilanteissa. Tässä tiedonhallintalautakunnalla ja lautakunnan mandaatin riittävällä painoarvolla tulee olla keskeinen rooli.

Teema 1: Ohjaus, koordinaatio ja yhteistyö

Ovatko teeman 1 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

-

Teema 2: Strategia ja toiminta

Ovatko teeman 2 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

-

Teema 3: Tiedon hallinta

Ovatko teeman 3 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

-

Teema 4: Mahdollistajat

Ovatko teeman 4 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

-

Majuri Eija
Tietojohtaminen ry